

УДК 331.5 (477)

Кригульська Т.Б.¹, Хупавка П.О.²

¹канд. іст. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. МТЕ-219 НУ «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

Ринок праці є важливою складовою всієї ринкової системи. Праця як фактор виробництва є фізичною та інтелектуальною діяльністю людини, спрямованою на виробництво економічних благ і надання послуг. Лише завдяки праці уречевлені ресурси приводяться в рух, фактично стають засобами виробництва.

Нині серед основних проблем розвитку ринку праці України: безробіття, трудова міграція, низька заробітна плата, висока конкуренція, депопуляція, розвиток цифрових технологій, екологічна безпека.

Нагальною на ринку праці України є проблема молодіжного безробіття, адже молодь без досвіду роботи зазнає найбільших труднощів у пошуках роботи, особливо офіційного працевлаштування. Структурні зрушення в економіці та впровадженні нових технологій, згорання виробництва в традиційних галузях, закриття технічно відсталих підприємств також справляють негативний вплив на ринок праці.; Посилюються проблеми безробіття серед людей старшого віку. Відбувається відповідне скорочення сукупного попиту на робочу силу. Основними шляхами вирішення проблеми безробіття можна назвати збільшення робочих місць за рахунок розвитку промисловості та сільського господарства України, навчання кадрів, надання доступу до нових технологій, підвищення кваліфікації чи перепідготовки працівників.

До пандемії коронавірусу одним із ключових чинників впливу на ринок праці була трудова міграція. Запровадження карантину в сусідніх країнах і закриття кордонів зумовили масове повернення в Україну чималої частини трудових мігрантів. На нашу думку, завдяки людям з досвідом роботи за кордоном кадровий потенціал українського ринку праці дещо підсилюється, але зріс рівень безробіття.

Негативним чинником розвитку ринку праці в Україні є політика уряду в галузі оплати праці. Рівень мінімальної заробітної плати в Україні в порівнянні з європейськими країнами є дуже низьким. За рахунок низької заробітної плати зменшується споживчий попит на ринку країни в цілому.

Слід зазначити, що ефективність праці залежить, у першу чергу, від рівня оплати праці, який повинен відповідати кваліфікації працівника. Адекватність оплати праці є одним із найважливіших соціально-економічних показників культури виробництва та вирішальним фактором зростання продуктивності праці.

Позитивний результат трансформаційних перетворень, які відбуваються в сучасній економіці, не може бути досягнутий без виходу на якісно новий рівень кваліфікації робочої сили та її конкурентоспроможності. Для підвищення конкурентоспроможності національного ринку праці необхідно змінювати ставлення до людини, систему підготовки професіоналів. Крім удосконалення системи освіти, важливе значення тут має професійне навчання кадрів на виробництві.

В Україні нагальною є потреба забезпечення хоча б простого відтворення населення, зупинення депопуляції. Необхідні активні заходи, які б стимулювали народжуваність, зменшення смертності. Збереження та зміцнення здоров'я населення і працівників можливі завдяки реалізації комплексу заходів, які стосуються удосконалення: системи охорони здоров'я; стану навколишнього середовища; рівня, якості та способу життя населення; системи соціальних взаємовідносин між медичними закладами, лікарями та пацієнтами.

Вплив стрімкого розвитку техніки і технологій на економічну сферу зумовлює суттєві зміни в організації виробництва товарів, надання послуг, появу нових сфер діяльності та трансформацію існуючих, а також зміну економічних відносин і формування нових ринків. Програмування, автоматизація виробничих процесів призводять до витіснення людської праці та заміни її машинною. Стрімкий розвиток цифрових технологій потребує підготовки фахівців нового покоління, здатних адаптуватися до сучасних технологій. Пандемія прискорила інформатизацію суспільства та перехід ринку праці України до цифрового робочого середовища.

Отже, в сучасних умовах розвитку ринку праці України все більшої актуальності набувають проблеми зайнятості населення, запобігання масового безробіття та ефективного функціонування ринку праці. Таким чином, напрямки вирішення основних проблем українського ринку праці полягають у наступному: тісна взаємодія ринків праці та освіти; підвищення якості та конкурентоспроможності робочої сили; стимулювання створення нових робочих місць; удосконалення системи оплати праці. Важливою умовою підвищення ефективності функціонування нинішнього ринку праці мають бути інновації в усіх галузях та сферах національної економіки. Адже тільки висококваліфікований кадровий потенціал, пристосований до реалій сьогодення та нових світових викликів, зможе забезпечити економічне процвітання нашої держави.